

“Wat vandaag niet lukt, proberen we morgen opnieuw”

De onderhandelingen over cao 8 zijn eindelijk afgerond. Een ontwerp voor de achtste cao voor het leerplichtonderwijs ligt voor ter beoordeling. Algemeen COV-secretaris Romain Maes geeft aan het ontwerp volop te zullen verdedigen. De redactie van Basis peilt naar het waarom.

Enkele dagen na het bereiken van een voorakkoord voor cao 8 vroeg een COV-bestuurder of u gelukkig was met het bereikte resultaat. Is dat zo?

Cao-besprekingen eindigen nooit in het grote gelijk van één van de partijen. Dat is nu niet anders. Een uitzondering was de vierde cao voor het Vlaams onderwijs. Die overeenkomst was bron van grote voldoening. Voormalig algemeen COV-secretaris Louis Van Beneden had jarenlang getracht de opeenvolgende onderwijsministers ervan te overtuigen dat kleuteronderwijzers en onderwijzers recht hadden op hetzelfde loon als regenten. Die eis had een grote draagkracht. Louis Van Beneden koppelde de gelijkschakeling aan een hoogstaande opleiding en herhaalde ten overvloede dat alle lerarenopleidingen op academisch niveau zouden moeten gebeuren.

Enkele maanden na het afscheid van Louis Van Beneden als algemeen secretaris van het COV, mocht ik met onderwijsminister Eddy Baldewijns de cao over de volledige gelijkschakeling van de wedden van kleuteronderwijzers, onderwijzers en regenten onderteke-

nen. Louis Van Beneden en toenmalig onderwijsminister Luc Van den Bossche hadden deze operatie grondig voorbereid. De reacties op cao 4 waren dus uitermate positief.

Met de latere onderwijsminister, Marleen Vanderpoorten, liepen de onderhandelingen voor cao's nooit echt goed. In die woelige periode leek het erop dat onenigheid tussen Vanderpoorten en het COV dagelijkse kost was. Aanvankelijk was dat nochtans niet het geval. De onderwijsminister wilde zelfs de klassiek geworden vertraging bij het afsluiten van cao's ongedaan maken en overeenkomsten afsluiten bij het begin van de periode waarop ze betrekking hadden. Budgettaire beperkingen floten haar echter terug. Maar dat was verteerbaar. Erger was de ingreep op de uitstapregeling. Het COV kon zich nooit akkoord verklaren met het ongehoord terugschroeven van de uitstapregeling. Dat heeft de relaties grondig verstoord.

De algemene loonsverhoging van ongeveer 3 % was ook een duidelijke COV-eis. Dat we die realiseerden, wordt ons vandaag nog steeds door vele politici kwalijk genomen. Maar, juist door die loonsverhoging bleven we de aansluiting met de privésector behouden. Toch wil ik onderstrepen dat de - vaak grote - onenigheid tussen het COV en onderwijsminister Vanderpoorten niet heeft belet dat we 'een mini-cao' konden afsluiten waarin de overgangperiode voor de terbeschikkingstelling voorafgaand aan het rustpensioen met enkele jaren kon worden verlengd.

Voor cao 8 werden te weinig financiële middelen uitgetrokken. Was dat ook het geval bij onderhandelingen over vorige cao's?

Ja. Vanaf de eerste cao voor het Vlaams onderwijs werden de budgettaire mogelijkheden

of onmogelijkheden in de verf gezet. Huidig onderwijsminister Frank Vandenbroucke hanteert een strikte budgettaire orthodoxie. Hij staat erom bekend geen toegevingen te willen doen op dat vlak. De toekomst veilig stellen is zijn adagio. Wat dat betreft, is hij streng voor zichzelf en voor zijn collega's in de Vlaamse regering, maar ook voor zijn federale collega's. Dat is weinig sympathiek, maar wel consequent. Ik ben van mening dat het veiligstellen van de toekomst essentieel is en dus belangrijke investeringen noodzaakt. Die investeringen moeten gaan naar het onderwijs en naar de zorgsector. De zorg voor de ouderen wordt door iedereen gedeeld.

Bent u gelukkig met deze cao? Waarom wilt u dit ontwerp zo resoluut verdedigen?

Bij elke enquête scoort het onderwijspersoneel zeer goed. Leraars verdienen dus veel aandacht en steun. We wilden een cao afsluiten die het respect voor de leerkrachten nog versterkt. Onder meer daarom hebben we geduldig gedebatteerd, informeel gediscussieerd en bijna een jaar lang de officiële onderhandelingen voorbereid. Het resultaat dat we nu kunnen voorleggen, is bereikt zonder acties. Dat is een goede zaak. Tegelijk onderstreept dat de verantwoordelijkheid van de Vlaamse regering om het respect voor de leerkrachten met woord en daad te blijven ondersteunen. Deze cao is dus geen eindpunt, maar wel een keerpunt dat alle politici oproept om nog meer middelen vrij te maken voor het onderwijs en hen uitdaagt de kaart van het onderwijspersoneel te trekken. Deze cao benadrukt ook dat het inzetten van meer personeel rechtstreeks ten goede moet komen aan kinderen en leerkrachten. Dat vertaalt zich in een vermindering van de werkdruk. De zorg voor de individuele leerling, een erezaak

voor elke leerkracht, krijgt met de extra middelen voor zorg reële kansen.

Was koopkracht geen prioritair uitgangspunt?

Zeker. De voorbije vijf, zes jaar zijn we erin geslaagd de salarissen van alle personeelsleden op te krikken met ongeveer vijftientig procent. Dat is niet niks. In de privésector hebben weinigen een vergelijkbare salaris-evolutie gekend. Maar we wilden het daarbij niet laten. Het optrekken van het vakantiegeld tot 92 % van een maandinkomen zorgt ervoor dat het onderwijspersoneel bovenop de jaarlijkse en tweejaarlijkse verhogingen én de automatische indexatie recht heeft op een extra jaarlijkse koopkrachtverhoging.

U legt in deze cao nogal veel nadruk op het loon van de directeurs.

Dat is zo. Ook de directeurs krijgen een verhoging van het vakantiegeld, die veel zwaarder doorweegt voor wie geniet van een hogere salarisschaal. Maar het was ook nodig om de professionaliteit en de verantwoordelijkheid van de directeurs financieel te waarderen. We hebben het dus niet alleen over meer verdienen. Er komen ook middelen ter ondersteuning van de directeurs. Directeurs van kleine(re) scholen krijgen meer tijd voor hun directeursopdracht.

Bent u tevreden met die operatie?

Niet helemaal. Zolang er geen duidelijkheid is over de 'optimale' grootte van een school, willen we dat alle directeurs de salarisschaal van de directeurs middenschool krijgen. Daarover bereikten we geen akkoord. Onderwijsminister Frank Vandenbroucke argumenteerde dat de directeurs van de kleinere scholen (-180 leerlingen) beter af zijn met vier uur extra vrijstelling van lesopdracht. Dat voorstel konden we niet weigeren, omdat veel directeurs van kleinere scholen dat zelf hadden voorgesteld. Alhoewel we op dat vlak niet echt bereikten wat we wilden, zullen we wat nu voorligt toch verdedigen. Dit voorstel verankert immers ook het principe van de gelijkschakeling met de directeur van een middenschool. Het COV heeft na jarenlang ijveren voor de salarisverhoging van de directeur een stevige slag thuis gehaald.

Zit er ook iets in voor het arbeiderspersoneel?

Marleen Vanderpoorten verrichtte baanbrekend werk met haar beslissing (op eis van de ACV-onderwijscentrales) om de financiële situatie van het arbeiderspersoneel in het gesubsidieerd onderwijs grondig te verbeteren. De ACV-centrale Voeding & Diensten zette haar daarvoor - terecht - in de bloemen. Huidig onderwijsminister Frank Vandenbroucke heeft niet gearzeld om zowel voor het arbeiderspersoneel als voor de administratief me-

dewerkers de juiste kaart te trekken: een betere verloning is verworven. Ook de arbeidsvoorwaarden van het arbeiders- en begeleidingspersoneel worden verbeterd.

Maar toch geen echt hoerageroep dus. Wel bent u tevreden. Zijn er nog positieve punten?

Het is zeker positief dat de overheid waardeert dat leraren zich bijscholen voor zorg. Vooral in het basisonderwijs deden en doen veel leraren inspanningen om zich verder te bekwalen op dat vlak. En eindelijk zullen al onze collega's die in het bezit moeten zijn van een getuigschrift Frans, daarvoor een (beperkte) vergoeding ontvangen. Van de vrienden uit de Brusselse rand en de taalgrensgemeenten zullen we dus geen verwijtende mails meer hoeven te lezen.

Het lijkt allemaal zo gewoon, zo vanzelfsprekend. Is er nog iets uitdagends in deze cao?

Syndicaal werk is meestal dankbaar werk, maar is toch ook vaak ondankbaar. Welke minister of overheid houdt er nu echt van vakbondsinsameling? Dat heeft voor gevolg dat veel afspraken in cao's niet worden nageleefd. Wij krijgen steeds minder gehoor bij schoolbesturen om geschillen in der minne te regelen. Individualisme en eigengereidheid van niet-competente schoolbesturen en andere leidinggevendens belemmeren de noodzakelijk goede verstandhouding. De onderwijsvakbonden zijn geen machthebbers. Wie dat gelooft, kent de realiteit niet. Vakbondsmensen op om het even welk werkingsniveau moeten opboksen tegen onbegrip, onwil... Dat hoort bij de job. Maar we leggen ons daar niet bij neer. Onderwijsminister Vandenbroucke geeft ons nu een kleine duw in de rug. Er komen extra middelen voor de ondersteuning van de vakbondswerking. In alle scholengemeenschappen, dus ook in het gemeentelijk onderwijs, wordt een OCSG opgericht. Klachten over de toepassing van cao's zullen worden onderzocht. Het is de bedoeling dat afspraken correct worden nageleefd. Er komt ook een officiële bemiddelingsinstantie waar klachten over de toepassing van het syndicaal statuut, de rechten en de plichten van de sociale partners en de functiebeschrijving en evaluatie kunnen worden ingediend.

Dat het voorlopig daarbij blijft, heeft zeker te maken met het voornemen van de onderwijsminister om, gesteund door het Arbitragehof, een eigen regeling uit te werken voor de syndicale verhoudingen in het Vlaams onderwijs. Wij zijn klaar om dat debat grondig te voeren en gaan er daarbij vanuit dat de syndicale representativiteit in volle objectiviteit moet worden vastgesteld en dus bepalend wordt voor de syndicale verhoudingen.

U zegt niets over de ondersteuning van de participatie van de kleuters in het onderwijs. Geen cao-materie?

Neen, die ondersteuning komt niet voor in deze cao. Maar... alle democratische partijen in Vlaanderen hebben te kennen gegeven dat het kleuteronderwijs moet worden versterkt. Minister-president Yves Leterme sprak zich al positief uit. Ook onderwijsminister Frank Vandenbroucke en Vlaams Parlementsvoorzitter Marleen Vanderpoorten lieten zich niet onbetuigd en willen het kleuteronderwijs meer mogelijkheden geven. Daar rekenen we ten volle op.

Het COV klopt al lang op tafel voor meer financiële middelen voor het basisonderwijs. Waarom lezen we daarover niets in deze cao?

Deze cao heeft het daar niet over. Maar de onderwijsminister heeft al beloofd dat hij de werkingsmiddelen van het basisonderwijs zal optrekken. Dat is prima! Dat geeft ook de mogelijkheid om de basiskosten van de leerkrachten te compenseren.

U verdedigt cao 8. Is dan alles rozengeur en maneschijn?

Uiteraard niet. We hadden graag bovenop de uitbreiding van de zorgondersteuning die nu rechtstreeks naar de kinderen en de leerkrachten zal gaan, ook meer uren lichamelijke opvoeding gekregen. Die eis laten we hoege-naamd niet vallen. Dat blijft voor ons een prioriteit. We wilden ook meer inspanningen om de werkdruk en de planlast te vermindere-n. Dat is niet echt aan bod gekomen zoals we dat graag hadden gewild. Evenmin kunnen we uitpakken met betere loopbaanmogelijkheden of een meer leeftijdsgericht personeelsbeleid. Maar, wat er vandaag nog niet is, zal morgen door ons opnieuw op de eis-tafel worden gelegd. We moeten er ook rekening mee houden dat de maatschappij (ook het onderwijs) voortdurend en versneld evolueert. Dat zorgt ervoor dat we niet bij de pakken kunnen blijven zitten. Het COV houdt van alle personeelsleden. Het is moeilijk om voor elke personeelscategorie iets uit de brand te slepen. Maar nogmaals: wat vandaag niet lukt, proberen we morgen te realiseren.

Dat is alvast een goed voornemen. Bedankt voor dit gesprek.

MJB ■